

Sygn. akt I ACa 164/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Edyta Mroczek (spr.)

Sędziowie: SA Marzena Konsek-Bitkowska

SO (del.) Agnieszka Wachowicz-Mazur

Protokolant: protokolant sądowy Karolina Długosz-Żółtowska

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawę z powództwa S. K. i Z. C.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 27 października 2014 r., sygn. akt I C 359/14

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Marzena Konsek – Bitkowska Edyta Mroczek Agnieszka Wachowicz - Mazur

I A Ca 164/15

UZASADNIENIE

Powodowie S. K. i Z. C. wnieśli o zasądzenie od Skarbu Państwa – Wojewody (...) odszkodowania - na rzecz S. K. w wysokości 1.138.549,50 zł, a na rzecz Z. C. w wysokości 363.595,50 zł, z odsetkami od dnia sporządzenia opinii biegłego do dnia zapłaty.

Pozwany Skarb Państwa – Wojewoda (...), zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 27 października 2014 r. oddalił powództwo i zasądził od powodów solidarnie na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa 7200 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego, a nieuiszczoną część opłaty od pozwu należną od powodów przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Sąd Okręgowy ustalił, iż nieruchomości położona przy ul. (...) w W. została objęta działaniem dekretu z dnia 26 października 1945 roku o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) (Dz. U. z 1945 r. Nr 50 poz. 279 ze zm.).

W dniu objęcia jej działaniem dekretu nieruchomości stanowiła własność poprzedników prawnych powodów - A. vel A. D. w udziale wynoszącym 18% oraz K. i E. F., którym przysługiwał udział wynoszący 82%. W dniu 16 sierpnia 1948 roku, z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym (...) Rady Narodowej i Zarządu Miejskiego (...)W., grunt został objęty przez (...) W..

Na podstawie art. 7 ust. 1 i 2 dekretu, w dniu 30 listopada 1948 roku E. i K. F. oraz A. vel A. D. wnieśli o przyznanie prawa własności czasowej nieruchomości. Decyzją z dnia 22 marca 1968 roku Prezydium Rady Narodowej w (...) W. (znak(...) odmówiło uwzględnienia wniosku.

A Minister Gospodarki Komunalnej decyzją z dnia 4 maja 1968 roku (znak (...)) rozpoznał odmownie odwołanie E. F. od powyższego rozstrzygnięcia.

Następnie w latach 1975 – 1978 doszło do sprzedaży części lokali usytuowanych na w/w nieruchomości. A mianowicie na podstawie decyzji Naczelnika Dzielnicy W.-M. - z dnia 8 listopada 1975 roku (znak (...), z dnia 12 maja 1976 roku numer (...), z dnia 24 stycznia 1978 roku (znak (...). (...)) oraz z dnia 13 lutego 1978 roku (znak (...)) sprzedano odpowiednio: lokal numer (...), lokal nr (...), lokal nr (...) i lokal nr (...) w budynku przy ul. (...) w W..

Prezes Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast w dniu 23 sierpnia 1999 roku (w sprawie(...)) stwierdził nieważność decyzji Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 4 maja 1968 roku. Decyzja ta została utrzymana w mocy decyzją z dnia 29 października 1999 roku (w sprawie (...))

Samorządowe Kolegium Odwoławcze decyzją z dnia 15 grudnia 2000 roku w sprawie (...) uchyliło orzeczenie Prezydium Rady Narodowej w (...) W. z dnia 22 marca 1968 roku i przekazało sprawę do ponownego rozpoznania organowi pierwszej instancji.

W wyniku decyzji Prezydenta (...) W. z dnia 23 marca 2007 roku, z dnia 29 maja 2007 roku i z dnia 15 lipca 2008 roku, pomiędzy powodami a Prezydentem (...) W. została zawarta w dniu 2 kwietnia 2009 roku umowa oddania gruntu w użytkowanie wieczyste oraz ustanowienia służebności gruntowej. Na mocy tej umowy powodowie uzyskali prawo wieczystego użytkowania działki gruntu numer ewidencyjny (...) (KW (...)) w W., w udziałach 82/100 na rzecz S. K. i 18/100 na rzecz Z. C. oraz działki gruntu numer ewidencyjny (...) (KW (...)) w udziałach 5576/10000 na rzecz S. K. oraz 1224/10000 na rzecz Z. C..

Na wnioski pełnomocników powodów złożone w dniu 14 grudnia 2012 roku i 15 października 2012 r., Samorządowe Kolegium Odwoławcze w dniu 13 marca 2013 roku (w sprawach (...) i (...)) stwierdziło wydanie decyzji o sprzedaży odpowiednio lokalu numer (...) w budynku przy ul. (...) w W. z naruszeniem prawa, a w dniu 29 maja 2013 (w sprawie (...)) i 5 czerwca 2013 r. (w sprawie (...)) stwierdziło wydanie decyzji o sprzedaży odpowiednio lokalu numer (...) w tym samym budynku z naruszeniem prawa.

W dniu 3 października 2013 roku powodowie złożyli wniosek do Prezydenta (...) W. o wydanie gruntu zastępczego na zasadzie art. 7 ust. 4 dekretu. W odpowiedzi, Prezydent (...) W. poinformował, że (...) W. nie ofiaruje powodom gruntu zamiennego.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo podlegało oddaleniu z uwagi na skutecznie podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia.

Sąd Okręgowy przywołując uchwałę pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2010 roku w sprawie III CZP 112/10 wskazał, iż zastosowanie w tej sprawie znajdzie art. 160 § 1, 2, 3 i 6 k.p.a.

Zdaniem Sądu Okręgowego bezpośrednim źródłem szkody powodów są wadliwe decyzje z 1968 roku o odmowie przyznania prawa własności czasowej do przedmiotowej nieruchomości. Utrata własności budynku i nieuzyskanie prawa własności czasowej stanowią początek szkody powodów, natomiast decyzja o sprzedaży lokali nie powodowała nowej szkody, lecz ją precyzowała, zawężając szkodę pierwotną do części utraconego prawa. Decyzje o sprzedaży lokali były bezpośrednio uzależnione od wcześniejszej odmowy przyznania prawa własności czasowej. Tylko w

tym przypadku bowiem ówczesny podmiot publiczny nadal dysponował możliwością rozporządzania własnością budynkową i mógł wydawać decyzje o sprzedaży lokali.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż problem związany z relacją pomiędzy decyzją odmawiającą ustanowienia własności czasowej, a dalszymi decyzjami o zbyciu nieruchomości budynkowej bądź lokalu był wielokrotnie rozważany i omawiany w judykaturze. W niektórych orzeczeniach Sądy dostrzegały związki skutkowo-przyczynowe między szkodą a wadliwymi decyzjami o sprzedaży lokali (por. m. in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2002 roku, I CKN 1215/00; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2012 roku, I CSK 665/11; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2013 roku, I CSK 332/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 maja 2009 roku, I ACa 1196/08). W innych sprawach generalnie przyjmuje się, iż źródło szkody wywodzonej na ustaleniach faktycznych takich jak w niniejszej sprawie, stanowi pierwotna wadliwa decyzja o odmowie ustanowienia użytkowania wieczystego (w tym przypadku organu I i II instancji) i że między szkodą a tą wadliwą decyzją istnieje adekwatny związek, o którym mowa w art. 361 § 1 k.c. (tak m. in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 października 2011 roku, I CSK 25/10; z dnia 21 czerwca 2013 roku, I CSK 637/12; z dnia 19 marca 2014 roku; I CSK 299/13; wyroki Sądu Apelacyjnego w Warszawie: z dnia 6 czerwca 2012 roku, I ACa 1317/11; z dnia 4 lipca 2013 roku, I ACa 197/13; z dnia 5 grudnia 2013 roku, I ACa 724/13).

Sąd Okręgowy podzielił to drugie stanowisko i jednocześnie nie podzielił tezy wyrażonej w wyroku Sądu Najwyższego w uchwale z dnia 21 sierpnia 2014 roku w sprawie III CZP 49/14, zgodnie z którą, jeżeli stwierdzono nieważność decyzji administracyjnej odmawiającej przyznania byłemu właścicielowi nieruchomości prawa własności czasowej na podstawie art. 7 dekretu z dnia 26 października 1945 roku o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...), źródłem poniesionej przez niego (jego następców prawnych) szkody może być także wydana z naruszeniem prawa decyzja zezwalająca na sprzedaż lokali w budynku położonym na tej nieruchomości. Zdaniem Sądu Okręgowego decyzje te o tyle mogłyby być uznawane za źródło szkody, o ile stwierdzały nieważność pierwotnej decyzji odmawiającej przyznania prawa własności czasowej, która w stanie faktycznym niniejszej sprawy została wydana w dniu 22 marca 1968 roku. W tym znaczeniu decyzje Samorządowego Kolegium Odwoławczego z 2013 roku stanowiły jedynie potwierdzenie stanu ustalonego decyzją Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast z dnia 23 sierpnia 1999 roku, utrzymaną w mocy decyzją z dnia 29 października 1999 roku.

Sąd zaznaczył, że do roszczeń dochodzonych przez powodów stosuje się przepis art. 160 k.p.a., w tym § 6, który zakreśla termin 3 lat na dochodzenie wyrównania szkody. Termin ten liczy się od daty wydania ostatecznej decyzji nieważnościowej o odmowie ustanowienia użytkowania wieczystego gruntu związanego nieruchomością budynkową przy ul. (...) w W., tj. od dnia 29 października 1999 roku. Przy czym Sąd przyjął, iż bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od uzyskania ostatecznego orzeczenia o stwierdzeniu nieważności wywłaszczenia (tak m. in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2013 roku, I CSK 637/12; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2014 roku, I CSK 299/13).

Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie doszło do przedawnienia roszczenia bowiem upływ terminu określonego w art. 160 § 6 k.p.a. nastąpił w dniu 29 października 2002 roku, a powodowie wytoczyli powództwo dopiero w dniu 28 marca 2014 roku.

Sąd dokonał oceny powyższego zarzutu także pod kątem naruszenia zasad współżycia społecznego (art. 5 k.c.) i nie dopatrywał się żadnych okoliczności, które by pozwoliły na nieuwzględnienie zarzutu z urzędu. Uznał, iż brak jest podstaw do przyjęcia, że niedochowanie trzyletniego terminu wynikającego z art. 160 § 6 k.p.a. było spowodowane przez pozwanego. Wszystkie sprawy administracyjne toczyły się z udziałem powodów, a decyzje były im doręczane (w tym również decyzja z dnia 19 grudnia 2001 roku), zatem należy uznać, iż powodowie mieli świadomość swoich uprawnień. Nie było przeszkód, aby w terminie 3-letnim wytoczyć powództwo o odszkodowanie w związku z decyzją z dnia 29 października 1999 roku. Powodowie mieli świadomość o sprzedaży lokali już w trakcie postępowania o unieważnienie decyzji z 1968 roku, a już z pewnością należy domniemywać, że świadomość utraty prawa własności lokali i ułamkowego prawa użytkowania wieczystego powodowie mieli w trakcie postępowania administracyjnego o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego do gruntu położonego przy ul. (...) w W.. Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że już w tym postępowaniu administracyjnym byli oni (przynajmniej w dacie wydawania decyzji z dnia 23

marca 2007 roku) reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika. Natomiast z pewnością już co najmniej od uchwały Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2011 roku (III CZP 112/10, OSNC 2011/7-8/75) nie było wątpliwości, że po myśli art. 160 § 6 k.p.a. termin dochodzenia roszczeń na podstawie wadliwych decyzji administracyjnych wynosi 3 lata. Nie było zatem przeszkód, aby powodowie taką wiedzę od pełnomocnika uzyskali i po tej dacie stosowne roszczenie wysunęli.

Reasumując, pozew w niniejszej sprawie został wniesiony po upływie trzech lat od dnia, w którym decyzja nadzorcza stwierdzająca nieważność decyzji z 1968 roku stała się ostateczna, a zatem po upływie terminu przedawnienia określonego w art. 160 § 6 k.p.a., który upłynął w dniu 29 października 2002 roku.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., art. 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 7.

Powodowie zaskarżyli w całości powyższe rozstrzygnięcie, któremu zarzucili:

1. naruszenie prawa materialnego - art. 361 §1 k.c., poprzez jego błędną wykładnię, tj. uznanie, iż pomiędzy zdarzeniem w postaci wydania bezprawnych decyzji o sprzedaży lokali nr (...) w budynku przy ul. (...) w W., a szkodą powodów w postaci utraty prawa własności przedmiotowych lokali, nie zachodzi adekwatny związek przyczynowy, podczas gdy związek taki, w świetle brzmienia tego przepisu zachodzi,
2. naruszenie prawa procesowego, art. 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 162 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, tj. oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego specjalisty - rzeczoznawcy ds. wyceny nieruchomości na okoliczność wysokości poniesionej przez powodów szkody w postaci wartości utraconych praw do lokali, jako okoliczność nieistotną dla rozstrzygnięcia sprawy, podczas gdy wysokość szkody należy w sposób niewątpliwy uznać za okoliczność istotną dla rozstrzygnięcia sprawy.

Z uwagi na powyższe skarżący wnieśli:

1. na podstawie art. 380 k.p.c. o rozpoznanie postanowienia Sądu I instancji o oddaleniu wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego specjalisty - rzeczoznawcy ds. wyceny nieruchomości,
2. na podstawie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego specjalisty - rzeczoznawcy ds. wyceny nieruchomości na okoliczność wysokości poniesionej przez powodów szkody w postaci wartości utraconych praw do lokali,
3. na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zarzut apelacji naruszenia art. 361§1 k.c. dotyczy przyjęcia przez Sąd Okręgowy braku normalnego związku przyczynowego pomiędzy wydanymi z naruszeniem prawa decyzjami o sprzedaży lokali a szkodą poniesioną przez powodów. Powyższe stanowisko Sądu pierwszej instancji skutkowało uwzględnieniem zarzutu przedawnienia roszczenia. Zdaniem natomiast skarżącego wydanie wadliwych decyzji o sprzedaży lokali spowodowało, iż nie można było w całości uwzględnić wniosku powodów o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego nieruchomości przy ulicy (...) w W., a zatem stanowiło źródło szkody powodów.

Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, kwestia istnienia normalnego związku przyczynowego pomiędzy wydaniem z naruszeniem prawa decyzji zezwalającej na sprzedaż lokali znajdujących się na terenie nieruchomości objętej działaniem dekretu (...), a szkodą polegającą na naprawieniu na podstawie art. 160 k.p.a., była przedmiotem oceny przez sądy powszechne oraz Sąd Najwyższy. Przy czym kwestia ta nie została oceniona jednolicie, na co również zwrócił uwagę Sąd pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny w tym składzie przychyliła się do tego stanowiska judykatury, które dopuszcza możliwość uznania za źródło szkody także wydanych z naruszeniem prawa decyzji zezwalających na sprzedaż lokali mieszkalnych (uchwała z dnia 21.08.2014 r. III CZP 49/14, wyrok z dnia 4.10.2012 r., I CSK 665/11 i z dnia 12.09.2014 r. I CSK 613/13). Art. 361 § 1 k.c. mówi o odpowiedzialności odszkodowawczej za normalne następstwa zdarzeń wywołujących szkodę. Nie zawsze szkoda jest wynikiem jednego zdarzenia. Nie są wykluczone związki wieloczłonowe, na które składa się wielość zdarzeń następujących po sobie, łącznie uczestniczących w zbudowaniu ostatecznego, jednego skutku w postaci konkretnej szkody. Ta niepodzielność skutku oznacza, że nie jest możliwe wyodrębnienie w nim określonych części, które stanowiłyby wyłączny rezultat działania jednej tylko przyczyny. Dla przyjęcia odpowiedzialności cywilnej istotne jest, by pomiędzy skutkiem - szkodą a poszczególnymi zdarzeniami - przyczynami zachodziły normalne relacje w podanym wyżej znaczeniu, bez względu czy są one bezpośrednią czy pośrednią przyczyną szkody (por. A. Koch "Związek przyczynowy jako podstawa odpowiedzialności odszkodowawczej w prawie cywilnym", Warszawa 1975, str. 202).

Wbrew stanowisku Sądu Okręgowego brak jest w niniejszej sprawie dostatecznych podstaw do ograniczania związku przyczynowego wyłącznie do relacji występujących pomiędzy szkodą a decyzją dekretową z 1968 r. Podkreślić należy, że adekwatny związek przyczynowy może mieć charakter wieloczłonowy, co ma miejsce w rozpoznawanym stanie faktycznym. Przy rozpoznawaniu spraw dotyczących gruntów (...) w orzecznictwie wskazuje się, że odmowa przyznania własności czasowej każdorazowo zwiększy prawdopodobieństwo rozporządzenia nieruchomością, co z kolei może prowadzić do utraty własności przez poszkodowanych decyzją odmową. Przyjęcie, że szkoda powodów jest normalnym następstwem bezprawnej decyzji dekretowej nie wyklucza zaistnienia adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą, a kolejnym ogniwem w tym łańcuchu zdarzeń tj. decyzjami o sprzedaży lokali. Pomiedzy każdym z tych ogniw, jak również pierwszym i ostatnim może istnieć związek przyczynowy.

W tej sprawie nie budzi wątpliwości, że decyzja o odmowie przyznania własności czasowej zwiększyła prawdopodobieństwo rozporządzenia przez Skarb Państwa nieruchomością, skoro dawała temu podmiotowi przymiot właściciela. Decyzja ta stworzyła zatem warunki do powstania kolejnych zdarzeń, a mianowicie wydania decyzji o sprzedaży lokali. Te ostatnie decyzje zwiększały z kolei prawdopodobieństwo zawarcia umów cywilnoprawnych, prowadzących w konsekwencji do nieodwracalnych zmian w sferze prawnej, z przejściem prawa własności na rzecz osób trzecich i ostatecznym ubezskutechnieniem roszczeń właściciela hipotecznego (tak m.in. SA w Warszawie w wyroku z dnia 30 lipca 2008 roku, I ACa 171/08, nie publ. i z dnia 16 stycznia 2009 roku, I ACa 693/08, nie publ.).

Decyzja z 1968 r. uznana została za nieważną, co oznacza, że Skarb Państwa dysponował budynkiem, do którego prawa przysługiwały poprzednikom prawnym powodów. Gdyby nie doszło do wydania decyzji sprzedażowych, to po stwierdzeniu nieważności orzeczenia z 1968 r. i po ponownym rozstrzygnięciu wniosku dekretowego, powodowie uzyskaliby wieczyste użytkowanie całej nieruchomości, a nie tylko udziału w niej, z wyłączeniem sprzedanych lokali, jak również uzyskaliby własność całego budynku. Decyzje z lat 1975-1978 r. spowodowały zatem niemożność zadośćuczynienia, w pewnej części, wnioskowi dekretowemu uprawnionego podmiotu. W świetle powyższego związek pomiędzy rozpatrywanymi zdarzeniami jawi się jako oczywisty (por. Maciej Kaliński "Odszkodowanie za utratę lokali w budynkach na gruntach warszawskich", Rejent 2006/3/65). Podobne stanowisko zajmował wielokrotnie Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia 6.09.2012r. ICSK 27/12 LEX 1250549, czy też z dnia 4.10.2012r. ICSK 655/11, niepubl., oraz z dnia 15.02.2013r. I CSK 332/12 (niepubl. oraz w przytoczonych na wstępie uchwale z dnia 21 sierpnia 2014 r. – III CZP 49/14 i wyroku z dnia 12.09.2014 r. I CSK 613/13).

Reasumując w ocenie Sądu Apelacyjnego w niniejszej sprawie ma miejsce sytuacja łańcucha zdarzeń prowadzących do szkody, a więc zachodzi wieloczłonowy związek przyczynowy. Sprzedaż czterech lokali w budynku przy ulicy (...) w W. nastąpiła zanim zapadła decyzja Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast stwierdzająca nieważność orzeczenia Prezydium Rady Narodowej (...) W. z 22 marca 1968 r. Decyzja nadzorczą uznająca za nieważną decyzję dekretową zapadła bez stwierdzenia w zakresie sprzedanych lokali jej nieodwracalnych skutków prawnych, a zatem przyjęła założenie, że może dojść do wzruszenia następstw decyzji za pomocą dostępnych na gruncie postępowania administracyjnego środków prawnych. Decyzje te zostały następnie uznane za wydane z naruszeniem

prawa bez możliwości stwierdzenia ich nieważności A zatem decyzje o sprzedaży lokali stanowią źródło szkody, której naprawienia w niniejszym procesie dochodzą powodowie, a która stanowi uszczerbek majątkowy powstały na skutek bezprawnych rozporządzeń lokalami, który w efekcie doprowadził do ostatecznego odjęcia im prawa ich własności. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17.04.2015 r. I CSK 392/14 LEX nr 1747841.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego skoro źródłem szkody powodów są w/w decyzje lokalowe, które następnie w 2013 r. zostały uznane za wydane z naruszeniem prawa, to powodowie występując z pozwem o odszkodowanie w tym samym roku - zachowali termin, o jakim mowa w art. 160§6 k.p.a. A zatem nie można podzielić stanowiska Sądu pierwszej instancji, iż nastąpiło przedawnienie roszczenia.

W tej sytuacji skoro Sąd Okręgowy uwzględnił podniesiony zarzut przedawnienia roszczenia uznać należy, iż nie rozpoznał istoty sprawy. Nierozpoznanie istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c., polega na pominięciu przez sąd pierwszej instancji podstawy roszczenia, tj. przesłanek stanowiących o jego istnieniu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wtedy, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 9 stycznia 1936 r., C 1839/36, Zb. Orz. 1936, poz. 315; postanowienia Sądu Najwyższego z 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999, Nr 1, poz. 22; z 15 lipca 1998 r. II CKN 838/97, nie publ.; z 3 lutego 1999 r., III CKN 151/98, nie publ.; wyroki Sądu Najwyższego z 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003 Nr 3, poz. 36; z 21 października 2005 r., III CK 161/05, nie publ.; z 12 listopada 2007 r., I PK 140/07, OSNP2009, nr 1-2, poz. 2). Do sytuacji takiej dojdzie przykładowo, jeżeli sąd a quo nie wniknął w ogóle w całokształt okoliczności sprawy, gdyż pozostając w mylnym przekonaniu ograniczył się do zbadania zarzutu przedawnienia, co miało miejsce w tej sprawie.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy należy zbadać, czy zostały spełnione przesłanki roszczenia odszkodowawczego powodów i w tym celu przeprowadzić postępowanie dowodowe zgodnie ze zgłoszonymi przez strony wnioskami dowodowymi. Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku na podstawie art. 386 § 4 k.p.c.

Agnieszka Wachowicz- Mazur Edyta Mroczek Marzena Konsek - Bitkowska